

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CLXXXVIII. Differentia 8. Iure Canonico etiam in causis criminalibus
criminaliter intentatis potest alteri committi examinatio testium, sicut in
civilibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

Secundo ad filios adoptivos, qui in patris potestate sunt. *Hector amyli. Tract. De Testib. Par. I. v. Adoptans n. 1. Mascard. Conclus. 1148 num. 18. Farinac. in Praxi crim. Q. 54. n. 160.* Tertio ad filium emancipatum. *Campeg. De testib. v. Secundo quando. Anton. Gabr. Conclus. 17. n. 7.* Quarto ad filios naturales, spurios, incestuosos. *Molin. Tract. 2. Disp. 170. Farinat. cit. Q. 54. n. 157.* Quinto ad causam, in qua filius extranei litigantis procurator est. Nam pro extraneo illo pater in testem non admitteatur. *Ioan. Valboa ad c. 5. De probationib. Farin. l. cit. n. 149.*

III. Sed meminisse etiam limitationum ut oportet juris Canonici dispositio cognoscatur. Nam quia edictum de testibus prohibitorium est, quorum nulla mentio fit, admissi censentur. Primo igitur in probanda aetate filij, parentem recipitur testificatio. *Menoeh. De presump. l. 2. presump. 51. Morlin in emporio iuris. Par. I. tit. 11. Mascard. De probationib. Conclus. 668. Petira. in l. si curatorem. v. minoribus. n. 13.* Secundo filius spiritualis in causa patris

spiritualis testis esse potest. *Tiraquell. in l. si unquam v. susceperis n. 38. Menoch. De arbitrar. Casu 100 n. 1. Mascard. concl. 310.* Tertio filius est testis idoneus in instrumento celebrato inter patrem & alium extraneum. *Duenn. Reg. 384. Menoch. De arb. Casu 104. n. 6. Rebuff. De reprob. testium n. 381. Hippol. l. 1. §. Ad questionem. n. 27 ff. De quest.* Quarto orta inter duos filios lite, idoneus testis existimatur pater propter parem affectum. *Gomez. l. 3. Van. c. 12. n. 14.* Quae praesumptio tamen in multis casibus deficiet. Quinto excipienda est causa matrimonij, & religionis. *Mascard. Conclus. 1148 Cardos. in Praxi iudicum Menoch. Casu 102. n. 11.* Denique in criminibus atrocioribus omnium testium differentia tollitur: Et in crimine haeresis, laesae maiestatis, proditio nis, conspirationis contra Remp. & similib. patris contra filium, filij contra patrem, & his consortium accusatio, & testificatio recipitur. *Simanca Instit. Cathol. c. 64. Farin. dic. Q. 54. n. 173. Gigas De crim. les. maiest. pag. 48.*

CLXXXVIII.

DIFFERENTIA. 8.

Iure Canonico etiam in causis criminalibus criminaliter intentatis potest alteri committi examinatio testium, sicut in civilibus. *c. si qui testium 8. De test. c. Quoniam. con. fals. De probat. Secus. Iure civ. l. Iudices: & Auth. Apud eloquentissimum. C. De fide instrum.*

Io. Bapt. à S. Blasio 49.

Quia non convenit senes, ac valetudinarios ad locum, ubi Iudex residet, evocare. *Eugenius III. in c. si quis testium. De testib. praecipit, egregias personas mittere, qui illorum dicta excipiant, & sigillo firmata adferant. Quin etiam ad testi-*

monium ferendum compelli possunt, cum de peccato agitur, ut supra diximus. Quod extraneos testes attinet, iudicis potestati non subiectos, examinatio committitur Iudici eiusdem loci, destinatis eò partibus, aut procuratoribus illarum.

Cc 3

Euro *Canis in Summa l. 4. tr. De testib Val-*
lenf. l. 2. tr. 21. De cog test. In c. Quoniam
contra. Innoc III. adversus iudicum iniquas
 assertiones constituit, ut tã in ordinario,
 quàm extraordinario iudicio semper ha-
 beat iudex aut personam publicam si po-
 test, aut duos idoneos viros, qui fideliter
 acta conscribant, videlicet citationes, dila-
 tiones, exceptiones, responsiones, testiũ
 depositiones, instrumentorum produ-
 ctiones, & similia. Vnde colligunt inter-
 pretes, aliis committi testium examina-
 tionem posse.

11. Leges autem permittunt quidem, ut
 examinatio testium committatur iudici
 illius territorij, in quo testes sunt, sed in
 civilibus negotiis tantum. Nam in cri-

minalibus apud ipsos iudices presentan-
 di sunt testes, & cum res exigit, tormen-
 tis subiciendi, puta infames. *Novel. 9. c. 1.*
l. ob carmen. §. si ea. ff. De test. Jul. clarus. §.
fin. Q. 24. n. 16. & qui de mendacio met
 examinandum convicti sunt. *l. Unives*
§. testes. ff. De question. Farinac. l. 2. n. 8.
Q. 79. n. 17. & sequi. aut in dicendo testi-
 monio vacillarunt. *l. ex libero iun. l. Unius*
ff. De quast. Farinac. l. cit. n. 6. Dicuntur
 autẽ vacillare, qui sibi non satis constant,
 sed timide dubieque loquuntur, mo-
 do affirmant, modo negant. *Bald in l. 3. C.*
ad l. Jul. maieft. vol. 1. Capola Consil. 61. Zur-
ger. Tract. De quastion seu tortura reorum. l.
1. n. 14.

TITVLVS XII.

De Sententia.

SENTENTIA iudicialis duplex est, Definitiva, &
 Interlocutoria. Per illam controversiæ finis im-
 ponitur, & negotium principale deciditur. Per
 Interlocutoriam verò non attingitur principale ne-
 gotium, sed aliquid in processum incidens v. gr.
 quæstio de ingenuitate, natalibus, clericatu, & simi-
 libus, queinadmodum fusè explicat *Maranta Pat.*
6. de ord. indic. §. Decisoria iudicii n. 2. & 3. Nobis
 hïc de sententia definitiva sermo est.

CLXXXIX